

Dosarul nr. 3r-111/24 (2-21186793-01-3r-19042024)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, judecător – V. Sîrbu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici

DECIZIE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”,

în cauza de contencios administrativ înaintată de SRL „Piața de Flori-Sofia” împotriva Consiliului mun. Chișinău și Preturii sect. Botanica cu privire la anularea refuzului nr. 09-11/02-7436 din 07 decembrie 2021 și obligarea Consiliului mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău să prelungească termenul de valabilitate a schemelor de amplasare a unității de comerț,

împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 03 august 2023,

c o n s t a t ă:

La 20 decembrie 2021, SRL „Piața de Flori-Sofia”, prin intermediul reprezentantului Cotai Tatiana, a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului mun. Chișinău și Preturii sect. Botanica, solicitând: 1) să fie recunoscut ca fiind ilegal refuzul nr. 09-11/02-7436 din 07 decembrie 2021 a Consiliului mun. Chișinău, Direcția Generală Economie, Comerț și Turism; 2) să fie obligat Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău să prelungească termenul de valabilitate a schemelor de amplasare a unității de comerț; 3) să fie compensate cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 03 august 2023, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Piața de Flori-Sofia” împotriva Consiliului mun. Chișinău și Preturii sect. Botanica cu privire la anularea refuzului nr. 09-11/02-7436 din 07 decembrie 2021 și obligarea Consiliului mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău să prelungească termenul de valabilitate a schemelor de amplasare a unității de comerț.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 august 2023, avocatul Eșanu Oxana, acționând în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 03 august

2023, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii.

La 15 ianuarie 2024, avocatul Eșanu Oxana, acționând în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 03 august 2023, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de SRL „Piața de Flori-Sofia”, să fie admisă integral.

Prin încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 03 august 2023.

La 01 februarie 2024, avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia” a declarat recurs împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 86-90).

În motivarea recursului, recurenta a susținut că încheierea recurată este ilegală, neîntemeiată, fiind adoptată cu încălcarea normelor procedurale. În opinia recurentei, instanța de apel urma să-i acorde un termen pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel. De asemenea, recurenta a invocat încălcarea termenului stabilit de lege pentru redactarea hotărârii motivate de către prima instanță.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei în instanța de apel spre rejudecare.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 16 ianuarie 2024, aceasta fiind notificată avocatului recurentei prin poșta electronică la 25 ianuarie 2024 (f.d. 84).

Astfel, recursul declarat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, la 01 februarie 2024, este în termen (f.d. 86-90).

La 22 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului (f.d. 96), însă aceștia nu au făcut uz de dreptul lor de a se expune asupra recursului printr-o referință.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea și temeinicia încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 03 august 2023, deoarece apelanta nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost pronunțat la 03 august 2023 în ședința publică (f.d. 50), copia dispozitivului fiindu-i comunicată avocatului recurentei în aceeași zi (f.d. 51).

La 18 august 2023, cu respectarea art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, a înregistrat apelul nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat după ce îi va fi comunicată hotărârea motivată (f.d. 57).

La 08 decembrie 2023, hotărârea motivată a instanței de fond i-a fost notificată avocatului Eșanu Oxana și recurentei SRL „Piața de Flori-Sofia” prin intermediul factorului poștal, în acest sens fiind semnate avizele de recepție (f.d. 70, 71).

De asemenea, recurentul a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de hotărârea primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 09 decembrie 2023, ziua imediat următoare a notificării hotărârii, și a expirat la data de 07 ianuarie 2024. Ținând cont de faptul că zilele de 07 ianuarie și 08 ianuarie sunt zile de odihnă conform prevederilor Codului muncii, ultima zi în care SRL „Piața de Flori-Sofia” a fost în drept să depună apelul motivat a fost 09 ianuarie 2024. Totuși, recurenta nu și-a îndeplinit obligația pozitivă prevăzută de lege de a prezenta instanței cererea de apel motivată în termenul de 30 de zile, și a înregistrat motivarea apelului la 15 ianuarie 2024 (f.d. 77-80).

Instanța de recurs remarcă că art. 232 alin. (2) din Codul administrativ prevede termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului, în textul legii fiind specificat locul concret unde urmează a fi depusă motivarea – la instanța de apel.

Reieșind din materialele cauzei, apelanta a omis termenul de înaintare a apelului motivat.

Completul de judecată nu poate reține argumentul recurenței potrivit căruia instanța de apel urma să-i acorde un termen pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel, făcând referire la prevederile art. 235 din Codul administrativ, or norma respectivă stabilește cu suficientă claritate cazurile în care judecătorul urmează să procedeze în așa mod, iar neprezentarea în termenul stabilit de lege a motivării apelului, nu se încadrează în prevederile normei respective.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 236 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Completul de judecată menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul/apelant avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă la îndeplinirea obligațiilor sale procesuale.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în modul și termenul prevăzut de lege a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Eșanu Oxana, în interesele SRL „Piața de Flori-Sofia”.

Se menține încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Piața de Flori-Sofia” împotriva Consiliului mun. Chișinău și Preturii sect. Botanica cu privire la anularea refuzului nr. 09-11/02- 7436 din 07 decembrie 2021 și obligarea Consiliului mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău să prelungească termenul de valabilitate a schemelor de amplasare a unității de comerț.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc